

A pedagógia BA alapszakhoz (szakirányokhoz) tartozó záróvizsga és a kötelező szakirodalom

I. A pedagógia BA alapszakhoz (szakirányokhoz) tartozó, általános záróvizsga-követelmények

A pedagógia szak záróvizsgájának általános követelménye, hogy a záróvizsgát teljesítők hatékonyan tudjanak közreműködni a közoktatás és a pedagógiai szolgáltatások rendszerének működtetésében, és részt tudjanak vállalni a szakterület tudományos kérdéseinek vizsgálatában, és eredményei alkalmazásában.

A pedagógia alapszak a neveléstudomány terén felhalmozódó műveltség közvetítését, a nevelésügy elméleti és gyakorlati szakembereinek alapozó jellegű felkészítését látja el.

A pedagógiában szerezhető alapképzési (BA) végzettséget olyan hallgatók kaphatják, akik

a) a képzés során *ismereteiket* illetően bizonyították, hogy a neveléstudományhoz tartozó ismereteket elsajátították, és olyan tudást szereztek, amely alapján a neveléstudományi és a tanári mesterképzésbe léphetnek,

b) ismereteik alkalmazásait és *képességeik* fejlettségét illetően alkalmasak: szakképzettségüknek megfelelő munkakör ellátására, önálló tanulással meglévő képességeik fejlesztésére és új kompetenciák elsajátítására,

c) a szakmai *attitűdök és magatartás* terén rendelkeznek együttműködési- és alkotó képességgel, tevékenységük kritikus értékelésének a képességével, valamint értékek kialakítására és megtartására törekvő céltudatos magatartással.

A záróvizsga

- részei (írásbeli, szóbeli, szükség szerint gyakorlati): szóbeli tételsor és szakdolgozat,
- az írásbeli, illetőleg szóbeli **vizsga tárgyai**: a pedagógia szak alapképzése és a specializáció záróvizsga tételsora
- eredményének kiszámítási módja: a pedagógia szak alapképzésének szóbeli tételére és a specializáció szóbeli tételére valamint a szakdolgozatra megítélt osztályzatnak az átlagából képzett ötfokú osztályzat.

A ZÁRÓVIZSGA

A PTE TVSZ 18. FEJEZETE

61. § (1) A hallgató tanulmányait az alap- és mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben záróvizsgával fejezi be. A felsőfokú szakképzésben a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint szakmai vizsgát kell tenni.

(2) A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat.

(3) A záróvizsga követelményeit (a témaköröket) és a kötelező szakirodalmat a záróvizsgát megelőzően legalább három hónappal a karon szokásos módon közzé kell tenni.

(4) A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő záróvizsga-időszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, határidő nélkül, bármelyik záróvizsga-időszakban a záróvizsga letétele idején érvényes képzési követelmények szerint letehető. A végbizonyítvány kiállításától számított hetedik év eltelte után záróvizsgára bocsátást a KÁB-tól kell kérvényezni. A bizottság engedélyében – az időmúlásra tekintettel – rendelkezhet az oklevél minősítésébe beszámító tantárgyak vizsgáinak a megismétléséről.

(5) A záróvizsga-időszakok beosztását tanévenként a kari tanács határozza meg, és teszi közzé a 34. § (4) bekezdésében meghatározott formában.

(6) Záróvizsgára írásban a tanulmányi osztálynál, vagy az ETR-en keresztül az a hallgató jelentkezhet, aki végbizonyítványát várhatóan legkésőbb a záróvizsga kezdetéig megszerzi, vagy megszerezte, a tanév időbeosztásában megjelölt határidőig.

(7) A záróvizsgán az a hallgató vehet részt, aki a végbizonyítványt megszerezte és a tanulmányi osztály ezt a leckönyv megfelelő oldalán bejegyezte.

(8) A hallgatói jogviszonnal már nem rendelkező jelölt a (4) bekezdésekben foglalt eltérésekkel, továbbá a térítési és juttatási szabályzatban meghatározott térítési díj megfizetése mellett jelentkezhet, illetve vehet részt a záróvizsgán.

62. § (1) A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke és legalább még két tagja van. A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja egyetemi (főiskolai) tanár, illetve egyetemi (főiskolai) docens legyen, továbbá legalább egy tagja ne álljon foglalkoztatási jogviszonyban az Egyetemmel.

(2) A záróvizsga-bizottság elnökét – a kari tanács egyetértésével – a dékán bízza meg 1-3 év időtartamra. A bizottság elnöke a kar egyetemi (főiskolai) tanára vagy docense, valamint külső, elismert szakember lehet. Az elnök akadályoztatása esetén a dékán kijelöli a záróvizsga-bizottság elnöki tisztségét ideiglenes jelleggel betöltő személyt, tartós akadályoztatás esetén új elnököt kell megbízni.

(3) A tagokat a szakfelelős kéri fel oly módon, hogy amennyiben a szakdolgozat védésére a záróvizsga keretében kerül sor, a szakdolgozat témájában kompetensek legyenek. A bizottság tagja lehet a szakdolgozat opponense és konzulense is.

(4) A jelölt felkészültségét a bizottság tagjai az ötfokozatú minősítés szerint értékelik, majd zárt ülésen – vita esetén szavazással – megállapítják az osztályzatot. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A záróvizsga eredményét a bizottság elnöke szóban hirdeti ki.

(5) Ha a hallgató az adott záróvizsgát nem teljesítette (elégtelen érdemjegyet szerzett vagy a vizsgán nem jelent meg) a hallgatói jogviszonya megszűnését követően, a következő záróvizsga időszak záróvizsgájára a 61. § rendelkezései szerint jelentkezhet.

(6) Amennyiben a sikeres záróvizsgát követően a nyelvi követelmények teljesítése hiányában oklevél kiállítására nem kerül sor, a kar a jelen szabályzat 64. § (6) bekezdésében foglalt igazolást állít ki.

Kapcsolódó TVSZ szabályozás

61. § (1) A hallgató tanulmányait az alap- és mesterképzésben, a szakirányú továbbképzésben záróvizsgálattal fejezi be.

(3) A záróvizsga követelményeit (a témaköröket) és a kötelező szakirodalmat a záróvizsgát megelőzően legalább három hónappal a karon szokásos módon közzé kell tenni.

A záróvizsga célja, hogy a jelölt bemutassa a szakon szerzett ismereteit, valamint hogy bizonyítsa, képes az elsajátított ismeretek szintetizálására, a tudományos munkához szükséges kezdeti lépések megtételére, valamint a tudományos szakpróza nyelvén való értekezésben megkívánt módszertani és stílári eljárások alkalmazására

A záróvizsgára való bocsátás feltétele az elfogadott szakdolgozat valamint a kötelező kreditmennyiség megszerzése.

A záróvizsga részei:

A karon a záróvizsga külön érdemjeggyel minősített szóbeli részei:

a) szakdolgozat megvédése előzetesen feltett kérdések alapján;

b) vizsga a szakdolgozathoz kapcsolódó tudományágakból, azok meghatározott témaköreiből;

(3) a záróvizsga eredmény a szakdolgozat megvédéséből szerzett érdemjegynek (a két bíráló által adott érdemjegy, valamint a védésre adott érdemjegy számtani átlaga kerekítés nélkül), valamint a szóbeli záróvizsgán szerzett érdemjegynek 1:2 arányú súlyozással kialakított átlaga, egész számra kerekítve.

A BA-oklevél minősítését a záróvizsga eredménye adja.

I. A pedagógia (BA) szak záróvizsga-kérdései

1. Magyar és egyetemes neveléstörténet

1. Világkép, emberkép és gyermekkép különböző történeti korszakokban, az egyes korok nevelési eszményei, a jelentősebb (egyetemes és magyar) pedagógiai gondolkodók
2. Egy nevelési-oktatási tartalom és módszer történeti aspektusú bemutatása

2. Neveléelmélet, nevelésfilozófia

1. A nevelés különféle paradigmái, azok filozófiai, pedagógiai hétértelme
2. Az utóbbi század egy pedagógiai paradigmájának, gyakorlati megvalósulásának bemutatása

3. Oktatáselmélet

1. A tanulás és tanítás elméletét (és a gyakorlatra való hatását) befolyásoló fontosabb diszciplínák, irányzatok
2. Egy iskolai tanulási, tanítási stratégia és egy módszer bemutatása, elemzése

4. Nevelés- és oktatáslélektan

1. Az iskolai tudás pszichológiai megközelítése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, tanulás)
2. A pedagógiai konfliktusok forrásai az iskolában

5. Nevelésszociológia, oktatás-gazdaságtan, oktatáspolitikai

1. Az állam, az iskola és a helyi társadalom
2. Egy oktatáspolitikai koncepció bemutatása a hátrányos helyzet korrigálására, vagy az integrációra, vagy a multikulturális oktatásra

6. Összehasonlító neveléstudomány. Az oktatás intézményrendszere. Oktatási rendszerek

1. Oktatáspolitikai intézményrendszerek hasonlóságai és eltérései
2. A centralizált és decentralizált oktatásirányítás valamint törvényi szabályozás egy ország esetén bemutatva

7. Pedagógiai kutatómódszertan

1. A pedagógiai kutatás célja, tárgya, jellemzői, folyamata. A kutatási probléma és hipotézis meghatározása. Kutatási stratégiák és módszerek
2. A kutatási eredmények közlésének lehetőségei (a pedagógiai szaksajtó)

II. A pedagógia BA alapszakhoz tartozó záróvizsga ajánlott szakirodalom jegyzéke

1. Magyar és egyetemes neveléstörténet

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2006): Neveléstörténet. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Budapest
- Kéri Katalin (2006): Egyetemes neveléstörténet és történeti, neveléstudományi komparatiztika. In Bárdossy Ildikó – Forray R. Katalin – Kéri Katalin (szerk.): Tananyagok a pedagógia szakos alapképzéshez. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész Konzorcium Budapest, 13-32. old, On-line változat: www.nti.btk.pte.hu
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2005): Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest.
- Németh András – Pukánszky Béla (2004): A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest

2. Nevelélmélet, nevelésfilozófia

- Zrinszky László (2001): Nevelélmélet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Bábosik István (1999): A nevelés elmélete és gyakorlata. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Kron, W. Friedrich (1997): Pedagógia. Osiris Kiadó, Budapest, 250-340. o.
- Mihály Ottó (1998): Bevezetés a nevelésfilozófiába. OKKER, Budapest

A Magyar Pedagógia, az Új Pedagógiai Szemle és az Iskolakultúra évfolyamaiban megjelent szakközlemények

3. Oktatáselmélet

- Bárdossy Ildikó (2006): A curriculumfejlesztés elméleti és gyakorlati kérdései. In Bárdossy Ildikó – Forray R. Katalin – Kéri Katalin (szerk. 2006): Tananyagok a pedagógia szakos alapképzéshez. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész Konzorcium Budapest, 113-149., On-line változat: www.nti.btk.pte.hu
- Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2002): A kritikai gondolkodás fejlesztése. PTE, Pécs – Bp. (tanári gondolkodás és gyakorlat elemzése, szakmai önreflexió) 41-43., (diák-reflexiók) 79-85., (Interaktív és reflektív tanulási technikák a kritikai gondolkodás fejlesztésére) 314-374.
- Báthory Zoltán (2000): Tanulók, iskolák, különbségek. Egy differenciális tanításelmélet vázlat. OKKER Oktatási Kiadó, Bp. (Tanításelméletek) 9-23., 197-208.
- Falus Iván (szerk., 2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.

Szakmai folyóiratok vonatkozó tanulmányai

4. Nevelés- és oktatáslélektan

- Bernáth László – Révész György (2004): A pszichológia alapjai. Tertia, Budapest
- N Kollár Katalin (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest (Kijelölt fejezetek: 1. A pszichológia nézőpontjai, irányzatai és módszerei, 5. Érzelmek, 8. Motiváció, 9. Percepció és figyelem, 10. Tanulás és emlékezés)
- N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2004) : Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Bp., 2004. (Kijelölt fejezetek: 11. Nyelv, nyelvi fejlődés és nyelvi hátrány)

- Forgas, Joseph P. (1989) : A társas érintkezés pszichológiája, Gondolat, Budapest, 1989. . (Kijelölt fejezetek: 7. Személyközi kommunikáció: hogyan használjuk a nyelvet?, 8. Nem verbális kommunikáció)

5. Nevelésszociológia, oktatás-gazdaságtan, oktatáspolitikai

- Forray R. Katalin (2006): Romológia és nevelésszociológia, In Bárdossy-Forray-Kéri (szerk.): Tananyagok a pedagógia szakos alapképzéshez. PTE 171-190.
- Halász Gábor és Lannert Judit (szerk., 2006): Jelentés a magyar közoktatásról 2006, Országos Közoktatási Intézet, Budapest
- Polónyi István (2002): Az oktatás gazdaságtana. Osiris Kiadó, 1., 3., 4. és 5. fejezet.
- Kozma Tamás (2001): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Az Educatio és az Iskolakultúra folyóiratok tematikus számai

6. Összehasonlító neveléstudomány. Az oktatás intézményrendszere. Oktatási rendszerek

- Coombs (1976): Az oktatás világválsága. Budapest
- J. Delors (1996): A tanulás rejtett kincs. Osiris Kiadó, Budapest
- Kárpáti Andrea (szerk., 2002): Összehasonlító pedagógia - A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. Books in Print, Budapest
- Kozma Tamás (2006): Az összehasonlító neveléstudomány alapjai. Új Mandátum

7. Pedagógiai kutatómódszertan

Babbie, E. (1997): A társadalomtudományi kutatás módszerei. Balassi Kiadó

- Falus Iván (szerk.) (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest
- Kutatás-módszertani kiskönyvtár sorozat választott kiadványa. Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Pedagógiai folyóiratok kutatást bemutató tanulmányai